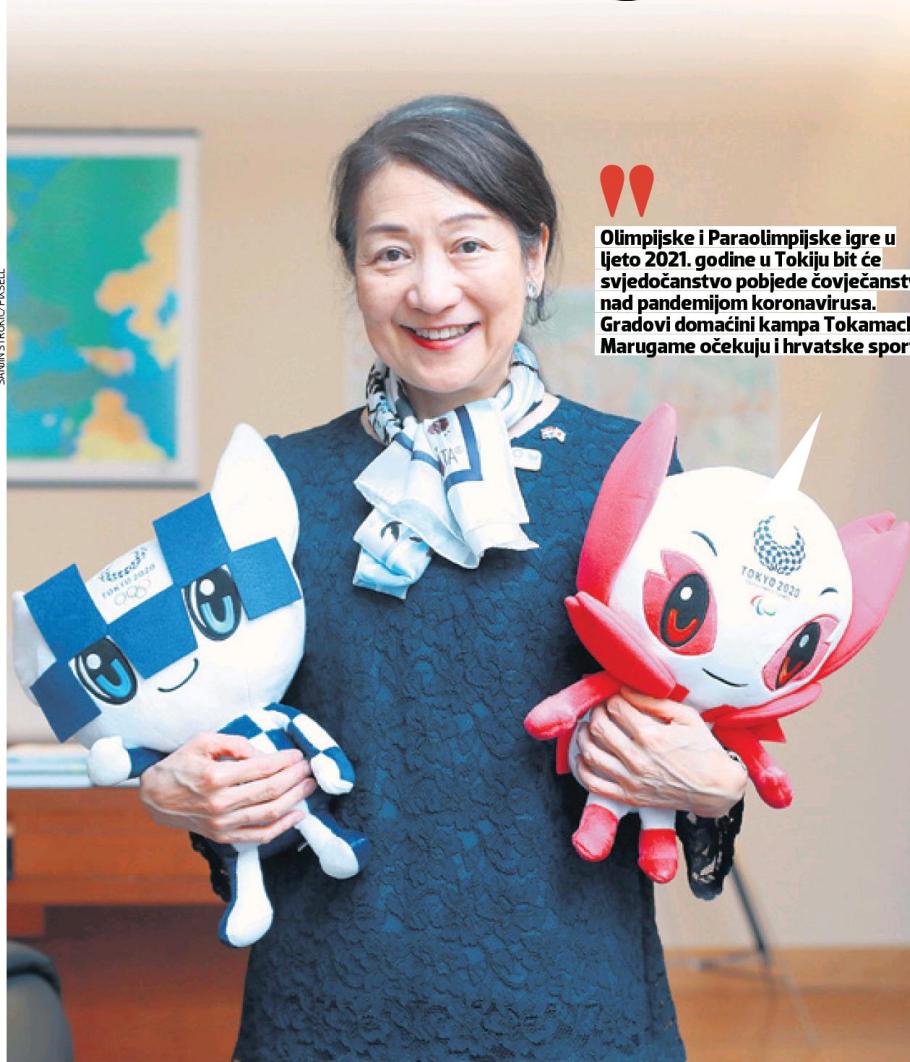

Intervju**Misako Kaji**

Japansko društvo stari **najbrže na svjetu**. Više od 35 milijuna ljudi starije je od 65 godina, što je 28,4% ukupne populacije. No, paralelno s tim povećao se i broj zdravih starijih ljudi, a samim time i očekivano trajanje zdravog života i fizičkih mogućnosti

Japan je ušao u novu 'eru stogodišnjaka', ljudi žele raditi i nakon 70. godine

SANIN STRUKIĆ/PKSELL

Olmpijske i Paraolmpijske igre u ljetu 2021. godine u Tokiju bit će svjedočanstvo pobjede čovječanstva nad pandemijom koronavirusa. Gradovi domaćini kampa Tokamachi i Marugame očekuju i hrvatske sportaše

I

ako se često govori da je u odnosu prema koronakrizi cijeli svijet u istom čamcu, neke su zemlje ipak ranijije od drugih. A možda nijedna ne strši kao Japan. Najzaduzenija vlada na svjetu morala je pronaći načina kako zaštititi najstarije stanovništvo na svjetu. I čini se da je u tomu uspjela, jer zdravstvena kriza nije teško naštetila toj zemlji, ali japansko gospodarstvo moglo bi teško stradati. Zemlja je morala odgoditi i održavanje Olimpijskih igara na godinu dana. S veleposlanicom Japana u Hrvatskoj Misako Kaji razgovarali smo o svim ovim temama.

Japanska vlada nedavno je odgodila Olimpijske igre za 2021. godinu. Kakvi osjećaji prevladavaju u Japunu zbog te odgode?

Premijer Shinzō Abe izrazio je odlučnost da Olimpijske i Paraolimpische igre Tokio 2020 u njihov punom opsegu ugosti na ljetu 2021. godine, kao svjedočanstvo pobjede čovječanstva nad pandemijom COVID-19. Ljudi, ne samo u Japanu nego i širom svijeta, nadaju se da će brzo savladati ovu pandemiju i ponovo se okupiti na Igrama mira.

Koliko će odgoda otežati organizaciju igara 2021. godine?

Japanska vlada nastaviti će pripreme za Olimpijske i Paraolimpische igre, usko surađujući s Međunarodnim olimpijskim odborom, Organizacijskim odborom Tokija za Olimpijske i Paraolimpische igre i tokijskom gradskom upravom. Gradovi domaćini kampa, Tokamachi koji je bio domaćin Hrvatskoj za vrijeme Svjetskog nogometnog prvenstva 2002., i Marugame, domaćin kampa atletičarima, i dalje očekuju ugostiti hrvatske sportaše.

Kako će odgoda utjecati na promjenu posla u vašem veleposlanstvu?

Moje veleposlanstvo ostvarilo je blisku suradnju s Hrvatskim olimpijskim odborom, Hrvatskim paraolimpiskim odborom, kao i s njihovim članovima i partnerima, a u svrhu realizacije igara 2020. Po najavi odgode igara dobar duh suradnje nije nestao; naš

S japskom veleposlanicom u Hrvatskoj o koronakrizi, Olimpijskim igrama...

Razgovarao Dino Brumec
dino.brumec@vecernji.net

Donacija stradalima u potresu
S uručivanja donacijskih paketa korisnicima smještaja nakon potresa u Zagrebu

olimpijski i paralimpijski partner Toyota udružio se s Hrvatskim Crvenim križem i osigurao pomoć Zagrepčanima da lakše prebrode pandemiju u daniма nakon potresa, hrvatska tenisačica Iva Majoli uspješno je uključila UNIQLO u aktivnosti podrške. Predsjednik Japanske džudo federacije Yamashita Yasuhiro uputio je pismo sučut obitelji i prijateljima mlade džudžašice koja stradala 22. ožujka.

Japan je među zemljama koje nisu teško pogodene koronavirusom. Što je pozitivno Japan učinio u borbi protiv virusa? Molim vas, opšite nam kako danas izgleda Japan u čeku mjeru drustvenog distanciranja i/ili karantene? Svaka zemlja ima specifične mјere.

Japanski pristup donekle je sličan hrvatskom u pokusu da se istakne važnost smanjivanja broja zaraženih i da se odriže zdravstveni sustav i funkciranje društva. Premier Abe proglašio je izvanredno stanje 7. travnja. Sukladno procjenama stručnjaka, japanska vlada odredila je kao cilj smanjje izravnog kontakta među ljudima za najmanje 70%, odnosno idealno 80%. Imajući u vidu taj cilj, ljudi se u znatnoj mjeri trude ograniciti svoje kretanje, provodeći vrijeme kod kuće koliko god je to moguće. Kao rezultat, broj slučajeva koji se u jednom trenutku popeo na 700 po danu nedavno je par u otriljke 100. Nakon najave ukidanja izvanrednih mјera u 39 od 47 prefektura, premijer je 14. svibnja zahtvao stanovišćima na njihovim napornima. Do 19. svibnja broj slučajeva zaraza dosegao je 16.365 (smrtnih slučajeva je 763), a omjer zaraženih je 1293 na 10.000 stanovnika; to nas stavlja na 36., odnosno 131. mjesto u svijetu. Vlada i lokalne uprave i dalje potiču ljudje u Japanu na razboritost. Japan također prepoznaže važnost ranog razvoja terapijskog lijeka u borbi protiv COVID-19. Iako njegov učinak na COVID-19 još nije potvrđen, puno zemalja pokazuju velik interes za Avigan kao lijek protiv sirenja virusa. S humanitarnog gledišta, japanska vlada odlučila je osigurati pomoć ukupne vrijednosti od milijun dolara kako bi se Avigan osigurao zemljama koje ga traže, uključujući i Hrvatsku. Od zemalja primateljica očekuje se potpuna svjesnost o mogućim nuspojavama, ali i praćenje korištenja lijeka za unapređenje kliničkih istraživanja.

Kako vidite borbu protiv koronavirusa u Hrvatskoj?

Pohvalila bih Hrvatsku za uspješ-

no obuzdavanje pandemije korišćenjem svoje znanstvene i administrativne ekspertize, efikasnog komuniciranja s javnošću. Također, zahvaljujem Hrvatskoj na uspješnom elektroničkom održavanju Zagreb Summita 6. svibnja, na kojem je EU objavio da je odobrio paket od 3,3 milijardi eura kao pomoć partnerima zapadnog Balkana u borbi protiv pandemije. Dok je sedme strane ključno za svaku zemlju da obduža virus i zaštiti svoje stanovništvo, u slučaju pandemije, po prirodi, nitko nije siguran dok ne budu sigurni svi, u svakom dijelu Zemljine kugle. Na dan 4. svibnja EU i Japan, zajedno s ostalim partnerima, sazvali su event pod nazivom Coronavirus Global Response Pledging kako bi osigurali razvoj dijagnostike, liječenja i cjepliva, i uspješno su prikupili 74 milijarde eura. Hrvatska je sudjelovala, ne samo kao predsjedateljica EU nego i s svojom finansijskom obvezom.

U zadnje vrijeme puno se govori o japanskom gospodarstvu. BDP se već smanjio krajem 2019. Sada Japan razmatra politicanje gospodarstva, no to će povećati javni dug koji je već najveći na svijetu. Čini se da je Japan u vrlo teškom položaju kada razmišljamo o nadolazećoj recesiji?

Stanovništvo koje ubrzano stari, kao i stalne protumjere kako bi se potaknulo gospodarstvo nakon globalne finansijske krize 2008. te veliki potresi koji je pogodio sivejeroistok Japana 2011. godine potaknuli su pojačanu javnu potrošnju. To je dovelo do ukupnog nepodmirenog Vladina duga Japana koji prelazi 200% BDP-a. Osim toga, kao što je slučaj i u ostatku svijeta, COVID-19 zadaje dodatni udarac japanskom gospodarstvu, smanjujući aktivnosti kompanija, ugrožavajući radnike i smanjujući potrošnju. Prema posljednjoj procjeni MMF-a, japansko gospodarstvo će se smanjiti za 5,2% u 2020. godini. Kako bi se suprotstavila tom nezaobilježenom trendu, japanska vlada usvojila je da sada najveći hitan gospodarski paket vrijedan 117 bilijuna jena (oko 1 bilijun eura), što je ekvivalent više od 20% BDP-a. Japan će nastaviti s pokretanjem punog raspona političkih mјera, uz fiskalni, finansijski i porezni sustav koji će raditi na prevladanju pandemije i oživljavanju gospodarstva.

Japan je poznat po tome da ima viši udio starijeg stanovništva, što je izazov i za gospodarstvo i za borbu protiv koronavirusu

sak. Koje mјere vlada poduzima kako bi se pomoglo starijima? Japan je država koje stari najbrže na svijetu, s više od 35 milijunima starijih od 65 godina, što iznosi 28,4% ukupne populacije prema podacima iz 2019. godine. Istovremeno, broj zdravih starijih ljudi povećao se zajedno s unapređenjem očekivanog trajanja zdravog života i fizičkih mogućnosti. Više od 80% ljudi starijih od 60 godina radi, žele nastaviti raditi i nakon 70. godine starosti. Japan je ušao u novu eru „društva stogodišnjaka“. Cilj Japana je izgraditi društvo u kojem svi gradani, mlađi i stari, uživaju u „višestupanskom životu“. Vlada je promovirala socijalne reforme kako bi stvorila okruženje u kojem ljudi mogu učiti i raditi bez obzira na godine. U proteklih sedam godina ukupan broj zapošljenih povećao se za oko 5 milijuna, kao rezultat promoviranja sudjelovanja žena i starijih ljudi na tržištu rada.

Prošla 2019. godina bila je dobra za odnose između Hrvatske i Japana. Predsjednik Hrvatskog sabora Gordana Jandroković posjetio je Japan i susreo se s upravom ustoličenim carem Naruhitoom. Blvši ministrica vanjskih poslova Marija Pejčinović Burić bila je u Japanu, blvši ministar vanjskih poslova Japana Tarō Kōno bio je u Hrvatskoj. Koja bi bila najveća nedavna postignuća u prednovđenju odnosa između dviju zemalja?

Posjet na visokoj razini i razmjene simboliziraju i dalje promicu prijateljstvo naših dva naroda. Iste godine Hrvatska je na svečnosti ustoličenja Njegova Carskog Veličanstva u listopadu u Tokiju predstavljao potpredsjednik Hrvatskog sabora akademik Željko Reiner. Prigodom predsjedničke inauguracione u veljači 2020., predsjednik Milanović čestitke su uputili Njegovo Carsko Veličanstvo i premijer Abe. Također, u 2019. smo svjedočili čvrstim

Iako učinak još nije potvrđen, puno zemalja pokazuju interes za Avigan kao lijek protiv COVID-19. Japanska vlada pomaže da ga dobiju sve zemlje koje ga traže, uključujući i Hrvatsku

pravnim osnovama za unapređenje odnosa između dviju zemalja. Sporazum o gospodarskom partnerstvu između Japana i EU (EPA) stupio je na snagu u veljači, stvorivši jednu od najvećih slobođnih i naprednih gospodarskih zona s oko 30% svjetskog BDP-a i 40% svjetske trgovine. Hrvatski sabor ratificirao je Sporazum o strateškom partnerstvu između Japana i EU (SPA) zadnjeg dana sastajanja u 2019. godini. Institut za razvoj i međunarodne odnose (IRMO) u studenom je bio domaćin konferencije na kojoj su sudjelovali eminentni japanski znanstvenici i diplomatи kako bi razgovarali na koji način ubrati plodove tih sporazuma. Što se tiče bilateralnih sporazuma, Ugovor o uklanjanju dvostrukog oporezivanja između Hrvatske i Japana stupio je na snagu u rujnu prošle godine, a za Ugovor o zračnoj službi, koji utje put za direktne letove, pregovori su u tijeku. Na godišnjim događanjima, poput Dana Japana muzeju Mimara u studenom 2019., na proslavi careva rođendana u veljači i na Tjednu Japana u veljači i ožujku 2020. u hotelu Westin, sudjelovalo je mnoštvo entuzijastičkih hrvatskih posjetitelja i međunarodnih gostiju upućenih u japansku kulturu; ikebanu, ceremoniju čaja, sake, viski, igo, origami, japanski jezik, kaligrafiju, bonsai, haiku, hanpu, tunu, sushi, wagashi, kamešibaj, arhitekturu, fotografiranje u kimonu, kao i džudo, karate, kendo, aikido, nanbudo, kiudo, kendžūcu, nindžucu, uz sudjelovanje olimpijskih i paralimpijskih prvaka. Sada kada je proces jačanja bilateralnih odnosa u tijeku, dvije zemlje koje dijele zajedničke vrijednosti, zajedničkim trudom mogu raditi i za opteće dobro. Na primjer, Japan vjeruje da je pristupanje zemalja zapadnog Balkana EU završna faza europskih integracija, cilj od vitalne važnosti za mir i blagostanje u svijetu. Japan se obvezao promicati suradnju među tim zemljama projektima poput jačanja njihove otpornosti na katastrofe, ali i pozivajući njihove perspektive mlađe ljudi u Japan. Japan želi ostvariti suradnju s Hrvatskom u podršci tim zemljama.

Nedavno je bila sezona cvjetanja trešnja u Japanu, ali bilo je puno manje zabave, a turista gotovo uopće nije bilo. Koliko je bilo drugačije ove godine? Cvjet trešnje, sakura, cvjet simbol je Japana i u proljeće mnogi ljudi organiziraju zabave ispod drveća u cvatu, a turisti se sijate fotografirati ih kako bi uhvatili

njihovu prolaznu ljepotu. Pod ograničenjima COVID-19, oni kojima nedostaje sakura koriste fotografiju sakure kao pozadinu u video pozivima. Početkom ožujka ove godine imala sam čast na Bundeku saditi sadnice trešnja zajedno s gradonačelnikom Bandićem. One će ponovno cvjetati iduće godine i čekati da ih posjeti te hrvatski građani kao i turisti iz Japana i ostalih dijelova svijeta.

Što vam se najviše svđa u radu u Hrvatskoj? Koji je najveći izazov?

Plavo Jadranovo more koje se ljeska na suncu, narančasti krovovi utopljeni u zelenilo, sedam spomenika baštine pod zaštitom UNESCO-a, ugodna klima, sigurne ulice i sloboda u akademskom stvaranju, umjetnosti, glazbi i sportu, ljubazni ljudi, tuna po godina za sashimi... Od svoga što volim u radu u Hrvatskoj, najviše volim otkrivati sličnosti u pristupu Hrvatske i Japana u rješavanju izazova koji stope pred njima. Borba protiv pandemije, poštujuci u isto vrijeme pojedinačne slobode, polušaj pomirbe s prošlošću ratova uz premošćivanje različitih mišljenja i prihvatanje multilateralizma u rješavanju globalnih pitanja takvi su primjeri. Pomoći i obnoviti nakon najvećeg potresa u 140 godina izazov je za Hrvatsku. Pisma suočavanja predsjednika parlamenta, premijera, ministra vanjskih poslova i ministra obrane iz Japana upućenata su njihovim hrvatskim kolegama. Uz pisma suočavanja, donacije pristžu iz Japansko-hrvatske lige prijateljstva japanskog parlamenta. Unatoč činjenici da se i same suočavaju s najtežim gospodarskim posljedicama uzrokovanim pandemijom, donacije pristžu od počasnog hrvatskog konzula na Okinawi i direktora Palma Royala, gradonačelnika grada domaćina kampa, ILBS-a (International Ladies Benevolent Society), Japansko-hrvatskog društva prijateljstva u Nagasakiju, kao i iz japanskih tvrtki: Chiyoda Technol, Yazaki Co, NYK Line, Daikin, iža kojih su već desetljeća iskustva suradnje s hrvatskim znanstvenim ustanovama; zatim Itochu Co, Japan Airport Terminal Co, s težnjom za suradnjom s hrvatskim tvrtkama u sljedećim desetljećima. Kao podršku borbi protiv COVID-19, Honda Ruting priprema donaciju respiratora. Moj najveći izazov sada je kako još prenjeti i dobiti volju iz Japana kao podršku Hrvatskoj, u trenučima kada su prekogranična putovanja te gospodarska i kulturna događanja ograničena. Sve ovo ćemo već nekako prevladati.